

однієї групи синонімів, запис відео із творчою розповіддю на одну із тем із розділу, створення подкасту.

Отже, сторітелінг є дієвим і сучасним методом навчання, який значно підвищує результативність засвоєння знань, зокрема і з української мови. Використання історій у навчальному процесі сприяє не лише кращому розумінню мовного матеріалу, а й його тривалому запам'ятовуванню завдяки контекстуалізації та емоційному залученню учнів. Застосування сторітелінгу активізує пізнавальну діяльність, розвиває мовлення, критичне мислення та творчі здібності школярів. Особливо важливим є поєднання пасивних і активних форм цього методу, що дозволяє ефективно організовувати різні етапи вивчення матеріалу. Крім того, цифровий сторітелінг відкриває нові можливості для інтерактивного навчання, підвищує мотивацію учнів і сприяє формуванню їхньої інформаційної грамотності.

Список використаної літератури

1. Павлик Ю. Потенціал використання методики storytelling у процесі вивчення англійської мови: магістерська робота. Дрогобич, 2025. 54 с.
2. Hung C.-M., Hwang G.-J., Huang I. H. A project-based digital storytelling approach for improving students' learning motivation, problem-solving competence and learning achievement. *Educational technology & societ.* 2011. № 15. P. 368–379.
3. Tyler C., Moore S. Storytelling to ignite learning. *Науковий вісник чернівецького національного університету ім. Юрія Федьковича.* 2024. № 848. P. 149–161.

Анастасія Мельник,
студентка
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
науковий керівник – кандидат філологічних наук,
доцент Марія Наливайко

МІКРОТОПОНІМИ СЕЛА КНЯЖЕ ЗОЛОЧІВСЬКОГО РАЙОНУ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Мікротопоніми посідають особливе місце в системі власних назв, виступаючи сполучною ланкою між мовою, історією та ландшафтом

конкретної місцевості. Будучи назвами невеликих географічних об'єктів — урочищ, полів, сінокосів, стежок чи окремих дерев, — вони формують унікальну ментальну карту громади. На відміну від макротопонімів, ці назви відомі лише обмеженому колу людей і виконують роль живих орієнтирів у повсякденному житті. Специфіка мікротопонімії полягає в її надзвичайній близькості до загальних назв (апелятивів): вони зберігають прозору мотивованість, фіксують давні лексеми, що вийшли з активного вжитку, та відображають етнокультурну пам'ять поколінь.

Попри давнє існування самих назв, дослідження мікротопонімії як окремого напрямку ономастики розпочалося лише у другій половині ХХ століття. Фундамент наукового вивчення галузі в Україні заклав О. Мельничук у 1957 році, вперше ввівши термін «мікротопоніміка». Подальший розвиток лінгвістики, зокрема у працях В. Німчука, Ю. Карпенка та Д. Бучка, сприяв уточненню понятійного апарату, хоча дискусії щодо розмежування мікротопонімів (анойконімів) та назв малих поселень тривають і досі. Основними диференційними ознаками цих одиниць залишаються їхня територіальна обмеженість, вузька сфера функціонування та динамічність.

Саме динамічна природа мікротопонімів зумовлює актуальність їхнього вивчення. Оскільки ці назви здебільшого не зафіксовані в писемних джерелах і передаються усно, вони є надзвичайно вразливими до ландшафтних змін та зміни поколінь мовців. Сучасні ономастичні розвідки спрямовані на те, щоб встигнути зафіксувати цей пласт лексики, доки він не зник із живого мовлення.

Така розгалужена мережа досліджень підкреслює, що мікротопоніми є невичерпним джерелом для вивчення лексичного багатства мови, дозволяючи не лише реконструювати особливості номінації реалій, а й глибше зрозуміти зв'язок людини з природою через прагнення осмислити навколишній простір.

Одним із центральних теоретичних завдань сучасної ономастики залишається визначення вичерпного переліку об'єктів, власні назви яких належать до мікротопонімії. Відсутність єдиної загально визнаної класифікації

зумовлена специфікою самих об'єктів: вони надто тісно пов'язані з локальним ландшафтом та господарською діяльністю людини.

Бучко Д. Г., автор «Словника української ономастичної термінології», пропонує синтезований підхід, включаючи до мікротопонімії назви урочищ, угідь, лісів, а також мікроспоруд (мостів, колодязів, вишок, мисливських будиночків тощо) [1].

Враховуючи теоретичні напрацювання та специфіку рельєфу досліджуваного регіону, до мікротопонімів зараховуємо такі групи номінацій:

1. Водні об'єкти: назви ставків, річок та їхніх приток, джерел, боліт і струмків.
2. Рельєфні об'єкти: найменування урочищ, ярів, горбків, берегів, а також гідротехнічних споруд (гребель, дамб).
3. Внутрішньоселищні об'єкти: неофіційні назви вулиць, площ та окремих частин (кутів) села.
4. Шляхо-транспортні об'єкти: назви доріг, стежок та зупинок транспорту.
5. Господарські та ландшафтні угіддя: номінації полів, пасовищ, садів, лісів, а також місць поховань (кладовищ).

Ономастичний простір села Княже відзначається надзвичайною розгалуженістю та багатством мікротопонімічного ландшафту. Завдяки специфічним фізико-географічним умовам та тривалій історії господарського освоєння земель, місцева громада виробила густу сітку живих орієнтирів. Велика кількість урочищ, сінокосів, польових доріг та водних об'єктів отримали власні назви, що не лише виконують денотативну функцію, а й виступають унікальним лінгвокультурним архівом, у якому зафіксовано особливості діалекту та світосприйняття мешканців села.

Розглянемо мікротопоніми за прийнятою класифікацією [2]:

1. Назви, зумовлені природними особливостями рослинного покриву:

Маточник (поле, де вирощували маточник (змієголовник)), *Ріписка* (територія, де масово росла ріпа), *Осова* (місцевість, де переважали осоки), *Підвербина* (об'єкт, розташований біля насаджень верби), *Заліщина* (територія, де росте ліщина), *Завільщина* (поле, на місці якого раніше був вільховий гай).

2. Назви, пов'язані з фауною (зоонімні назви): *Тетеривець* (назва походить від місця гніздування або масового скупчення тетеруків).

3. Назви, що відображають морфологічні особливості (форму) об'єктів: *Острів* (підвищення (горбик), що раніше було оточене водою), *Копито* (став, обриси якого візуально нагадують копито).

4. Антропонімні назви (похідні від імен та прізвищ): *Беньків* (поле, що належало Беньку), *Лемкове* (поле, пов'язане з прізвищем Лемко), *Кострубівка* (вулиця, названа на честь першопоселенця на прізвище Коструба), *Хмільщина* (вулиця, назва якої походить від прізвища сім'ї Хміль).

5. Назви, що вказують на просторові характеристики та розмір площі: *Велика Рудка / Мала Рудка* (диференціація частин населеного пункту за розміром), *Полянка* (поле незначної площі), *Піднивки* (урочище, що об'єднує велику кількість дрібних нив).

6. Назви, що відображають історичні події та соціально-економічну діяльність: *Татаринець* (назва, пов'язана з історичним фактом спалення частини села татарами), *Кар'єри* (територія, де здійснювався або здійснюється видобуток корисних копалин), *Торфовиска* (поле, багате на поклади торфу), *Переїзд* (вулиця, розташована поблизу залізничної станції та колійного переїзду).

7. Локативні назви (за розташуванням відносно інших об'єктів): *Загора* (частина села, розташована безпосередньо перед пагорбом (горою)), *Бонишинський* (став, що територіально межує із селом Бонишин), *Церковний* (стави, розташовані поблизу культової споруди (церкви)), *Заставка* (польові угіддя, розміщені за ставом), *Підлужжся* (поле, що територіально охоплює

периметр луку), *Вунів* (потребує уточнення контексту, ймовірно, локальна назва частини поля чи вигону).

Дослідження мікротопонімії села Княже демонструє, що ці назви є унікальним лінгвокультурним архівом, який фіксує багатовіковий досвід взаємодії громади з ландшафтом. Завдяки прозорій мотивованості, мікротопоніми зберігають пам'ять про давні промисли (видобуток торфу, вирощування маточника), особливості флори й фауни (*Осова, Тетеривець*), а також ключові історичні події, як-от напади татар чи право власності на землю (*Беньків, Лемкове*). Така розгалужена система живих орієнтирів формує цілісну ментальну карту місцевості, відображаючи специфіку локального діалекту та самотутнє світосприйняття мешканців.

Динамічна природа мікротопонімів та їхнє переважно усне побутування зумовлюють високу вразливість цього лексичного пласта до соціальних і ландшафтних змін. Оскільки ці назви не зафіксовані в офіційних реєстрах, вони поступово зникають разом із відходом старшого покоління мовців. Тому сучасна ономастична фіксація мікроназв є критично важливою не лише для збереження мовного багатства українського села, а й для глибшого розуміння етнокультурної ідентичності та історичного минулого досліджуваного регіону.

Список використаної літератури

1. Словник української ономастичної термінології / Уклад. Бучко Д. Г., Ткачова Н. В. Харків : Ранок – НТ, 2012. С. 256.
2. Лісняк Н. І. Мікротопонімія Західного Поділля : автореф. дис. ...канд. філол. наук. Ужгород, 2004, 20 с.

Олексюк Діана,
студентка
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
науковий керівник – кандидат філологічних наук,
доцент Марія Наливайко

ОНІМНИЙ ПРОСТІР НОВЕЛ СЕРГІЯ ОСОКИ